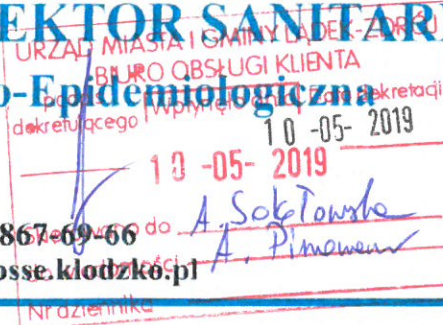

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku

ul. Stefana Okrzei 16, 57-300 Kłodzko
tel. 74/867-35-26, 74/867-33-23 fax. 74/867-69-66
psse.klodzko@pis.gov.pl sekretariat@psse.klodzko.pl

**Godziny
urzędowania:
od poniedziałku
do piątku
godz. 7:30-15:05**

**Tel. alarmowe:
+48 695 729 822
+48 601 769 757
+48 601 797 415
+48 882 022 091
+48 822 112 246
+48 822 112 247
+48 822 112 248**

DYR-062-*A.../TJ/19*
4558

Kłodzko, dnia *7 maja* 2019 r.

**Pan
Roman Kaczmarczyk
Burmistrz Łądko-Zdroju**

Dotyczy: stanu bezpieczeństwa sanitarnego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku przesyła
„Ocenę stanu bezpieczeństwa sanitarnego na terenie Miasta i Gminy Łądek-
Zdrój za rok 2018 na podstawie działalności Powiatowej Stacji Sanitarno-
Epidemiologicznej w Kłodzku”.

PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Kłodzku
Teresa Józefiak

AB 681

www.psse.klodzko.pl

www.psse.klodzko.ibip.wroc.pl

niepodlega

POLSKA
STULECIE ODEYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

100 LAT SŁUŻBY SANITARNEJ W POLSCE

**OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO ZA 2018 ROK
NA TERENIE MIASTA
I GMINY ŁĄDEK- ZDRÓJ
NA PODSTAWIE DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEJ STACJI
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNEJ
W KŁODZKU**

Kłodzko 2019 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Sytuacja epidemiologiczna Miasta i Gminy Łądek-Zdrój	5
2. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.....	5
3. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	7
4. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	8
5. Stan sanitarny zakładów opieki zdrowotnej	9
6. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	11
7. Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych.....	13
8. Stan sanitarno-higieniczny zakładów żywienia, żywności i przedmiotów użytku.....	15
9. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	18
10. Działalność laboratoryjna.....	20
PODSUMOWANIE.....	21

WSTĘP

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego. Zadania te realizowane są w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny: środowiska, pracy w zakładach pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Głównym celem tych działań w 2018 roku była:

„ochrona przed wszelkimi czynnikami zagrażającymi zdrowiu i życiu ludzkiemu poprzez działalność kontrolną, edukacyjną i prewencyjną, prowadzącą do wzmocnienia postaw prozdrowotnych wśród ludności a przez to zapobiegającą rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych, zawodowych oraz cywilizacyjnych na terenie powiatu kłodzkiego”.

Wykonywanie w/w zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Do zakresu działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy w szczególności; opiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych oraz uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych. Do bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w szczególności dotyczące wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, utrzymania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, instytucji, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, nadzoru nad jakością zdrowotną żywności, warunków zdrowotnych produkcji obrotu przedmiotami użytku, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, kosmetykami oraz innymi wyrobami mogącymi mieć wpływ na zdrowie ludzi sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych („dopalaczy”). Ponadto kontrola warunków zdrowotnych środowiska pracy, zwłaszcza zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych i innych chorób związanych

z warunkami pracy oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach, higieny procesów nauczania.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego sprawowany jest nadzór nad przestrzeganiem przez producentów, importerów, osoby wprowadzające do obrotu, stosujące lub eksportujące substancje chemiczne i ich mieszaniny lub wyroby, obowiązków wynikających z ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszanin oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej zawartych. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz ich stosowania w działalności zawodowej.

W dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny dokonuje analiz i ocen epidemiologicznych, sprawuje nadzór nad szczepieniami ochronnymi, wydaje decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej lub decyzje o braku podstaw do jej stwierdzenia.

Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku realizuje swoje zadania na najwyższym poziomie poprzez wdrożony zintegrowany system zarządzania w oparciu o normy: PN-EN ISO 9001:2015 „System zarządzania jakością – Wymagania”, PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności. Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję” oraz PN-EN ISO/IEC 17025:2005+Ap.1:2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kłodzku w 2018 roku znajdowały się **1954** obiekty żywienia i żywności, **1229** obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów wodnych, **337** obiekty działalności leczniczej, **249** zakłady pracy, **135** obiektów nauczania i wychowania oraz **642** turnusy w **101** obiektach wypoczynku i rekreacji. W 2018 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku przeprowadzili **3438** czynności kontrolnych w wyniku, których wydano **2455** decyzje, postanowienia i specjalistyczne opinie.

Ponadto działaniami oświatowo-zdrowotnymi objęto **57 238** dzieci, młodzieży i osób dorosłych.

Pracownicy PSSE w ramach działalności podstawowej przeprowadzili **7369** badań i **11887** oznaczeń.

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA MIASTA I GMINY ŁĄDEK- ZDRÓJ

Zatrucia pokarmowe i borelioza.

W 2018 r. zarejestrowano 4 przypadki boreliozy. Nie było zachorowań na salmonellozę.

Wirusowe Zapalenia Wątroby

W 2018 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na WZW typu B.

Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego.

W 2018 r. zarejestrowano 1 przypadek płonicy oraz 3 biegunki do lat 2.

Nie zarejestrowano przypadków innych chorób wieku dziecięcego.

Tabela 5. Liczba zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego

rok	Liczba zachorowań na choroby zakaźne wieku dziecięcego				
	Płonica	Ospa wietrzna	Różyczka	Świnka	Biegunki do lat 2
2015	3	2	0	0	2
2016	9	24	0	0	4
2017	0	0	0	0	0
2018	1	0	0	0	3

Zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową.

W 2018 roku na terenie Miasta i Gminy Łądek- Zdrój nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową .

Grypa sezonowa.

W 2018 roku nie zarejestrowano przypadków grypy sezonowej.

II JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

Na terenie Miasta i Gminy Łądek- Zdrój zwodociągowane miejscowości to Łądek- Zdrój, Stójków, Kąty Bystrzyckie i Konradów. Pozostałe miejscowości Gminy Łądek-Zdrój zaopatrują się w wodę z indywidualnych ujęć. Woda ujmowana dla wodociągu w Łądku-Zdroju i w Kątach Bystrzyckich pochodzi z ujęć wglębnych. Średnia dobowa produkcja wody z wodociągu Łądek-Zdrój z ostatniego roku kalendarzowego wynosiła ok. 1374,9 m³/ dobę.

W okresie letnim na wodociągu Łądek i na wodociągu Kąty Bystrzyckie występują niedobory wody. Zarządca wodociągu Łądeckie Usługi Komunalne sp. z o.o. w Łądku-Zdroju w celu zapewnienia ciągłości dostarczania wody mieszkańcom Łądku-Zdroju zakupuje wodę z wodociągu w Stroniu Śląskim. Dla wodociągów Gminy Łądek-Zdrój i dla indywidualnych ujęć wody jest prowadzony Monitoring Jakości Wody, który ma na celu sprawdzenie, czy woda przeznaczona do spożycia odpowiadała wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Infrastruktura zaopatrzenia ludności w wodę.

Dla wodociągu Łądek-Zdrój woda ujmowana jest przez 22 studnie infiltracyjne, które zlokalizowane są na terenie Karpna i Brzezinki, 4 studnie drenażowe dla wsi Konradów i 2 studnie infiltracyjne dla wsi Kąty Bystrzyckie. Na terenie gminy Łądek-Zdrój sieć wodociągowa ma długość 28,83km, z której zaopatrywanych jest około 6000 osób, a 30% mieszkańców gminy korzysta z wody pochodzącej z indywidualnych ujęć. W 2018 roku przeprowadzono 4 kontrole sanitarne urządzeń wodociągowych. Podczas kontroli urządzeń i infrastruktury wodociągowej w/w wodociągów stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczenia magazynu podchlorynu sodu zlokalizowanego w Łądku-Zdrój przy ul. Alei Marzeń. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny wszczął z urzędu postępowanie administracyjne.

Ocena zaopatrzenia ludności w wodę.

Mieszkańcy Łądku-Zdroju, Kątów Bystrzyckich, Stójkowa i Konradowa zaopatrywani są w wodę dezynfekowaną podchlorynem sodu. W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku w Gminie Łądek zarejestrowane są 3 podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia z indywidualnych ujęć. W ramach kontroli wewnętrznej w 2018 r., podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia z indywidualnych ujęć nie prowadziły kontroli jakości dostarczanej wody.

Na podstawie §21 ust.1 pkt.1. rozporządzenia Min. Zdrowia z dnia 07.12.2017 r. w sprawie jakości wody do spożycia przez ludzi w ramach kontroli wewnętrznej Zarządca wodociągu Łądeckie Usługi Komunalne sp. z o.o. w Łądku-Zdroju wykonywał badania jakości wody zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem pobierania próbek wody w 2018 r. Łądeckie Usługi Komunalne Sp. z o.o. w Łądku-Zdroju dostarczały mieszkańcom Kątów Bystrzyckich butelkowaną wodę do spożycia ze względu na brak wody w ujęciu.

Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2018 roku zbadano 9 próbek wody w kierunku oznaczeń fizykochemicznych i 10 próbek wody pod względem mikrobiologicznych z wodociągów: Łądek- Zdrój, Kąty Bystrzyckie i Konradów.

W wyniku badań laboratoryjnych w 2 próbkach wody stwierdzono ponadnormatywne stężenie jonów żelaza w wodzie. Zakwestionowano 1 próbkę pod względem mikrobiologicznym w miejscowości Kąty Bystrzyckie, stwierdzono pojedyncze bakterie grupy coli. Podjęto czynności naprawcze, unieruchomiono czasowo wodociąg z powodu braku wody w ujęciu. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku na terenie Gminy Łądek -Zdrój ocenił pozytywnie jakość wody dostarczanej przez Łądeckie Usługi Komunalne Sp. z o. o. w Łądku- Zdroju.

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W 2018 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Kłodzku w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego na etapie opiniowania warunków realizacji przedsięwzięcia otrzymał od Burmistrza Miasta i Gminy Łądek- Zdrój wnioski dot.:

- Rozbudowa wyciągu narciarskiego wraz z rozbudową stawów wodnych w miejscowości Łądek - Zdrój.

W tym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku po analizie zgromadzonych materiałów skorzystał z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - brak zastrzeżeń.

Na etapie postępowania w sprawie określenia potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko Burmistrz Miasta i Gminy Łądek- Zdrój wystąpił do PPIS w Kłodzku o wydawanie opinii dla przedmiotowej inwestycji.

- Rozbudowa wyciągu narciarskiego wraz z rozbudową stawów wodnych w miejscowości Łądek- Zdrój.

W tym przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku po analizie zgromadzonych materiałów skorzystał z art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 3 października 2008 r.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - brak zastrzeżeń

W 2018 r. Burmistrz Miasta i Gminy Łądek- Zdrój występował do PPIS w Kłodzku o uzgodnienie zakresu i stopienia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na swoim terenie - PPIS w Kłodzku wydał opinie dla:

- miejscowości Wójtówka część nr 1,
- Łąka Zdrój obręb Stary Zdrój,
- miejscowości Radochów w granicy działek 470/3 i 470/4.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Obiekty użyteczności publicznej stanowią ważną grupę pod względem bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi. Ogólny i powszechny dostęp do świadczonych usług w obiektach użyteczności publicznej, a w następstwie większe ryzyko rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych, wymaga szczególnego nadzoru nad przestrzeganiem wymagań sanitarnych. Celem przeprowadzenia kontroli było sprawdzanie stanu sanitarnego w trakcie świadczonych usług. Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych na terenie gminy dokonano oceny w 26 obiektach świadczących usługi w zakresie noclegów.

Obiekty świadczące usługi hotelarskie.

W Gminie Łądek- Zdrój działają obiekty noclegowe o zróżnicowanym standardzie. Celem przeprowadzanych kontroli było sprawdzanie stanu sanitarnego. Inspekcja Sanitarna w Kłodzku przeprowadziła 9 kontroli w tej grupie obiektów. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych oceniono 8 obiektów jako dobre. Obiekty spełniały wymagania sanitarne pod względem prowadzenia dezynfekcji pomieszczeń i sprzętów oraz pod względem technicznym. W Willi „Łądek” przy ul. Orlej 1 stwierdzono nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku decyzją administracyjną zobligował zarządcę obiektu do doprowadzenia pomieszczeń do prawidłowego stanu technicznego w terminie do 28.02.2019 roku.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej.

W tej grupie obiektów przeprowadzono 3 kontrole sanitarne. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kłodzku kontrolowali skuteczność wdrożonych procedur określających sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich. Stwierdzono przestrzeganie procedur zabezpieczających przed zakażeniem. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień technicznych i sanitarnych w zakładach. Dezynfekcja narzędzi, sprzętu oraz powierzchni roboczych była prowadzona prawidłowo, były stosowane środki do dezynfekcji o szerokim spektrum działania. Bezpieczeństwo zdrowotne w trakcie korzystania z usług było zapewnione na dobrym poziomie.

Inne obiekty użyteczności publicznej.

Kontrolą objęte były liczne i różnorodne obiekty użyteczności publicznej, w których zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne, z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego. W tej grupie obiektów przeprowadzono 13 kontroli sanitarnych. Na terenie Gminy Łądek-Zdrój są 3 baseny lecznicze i 5 obiektów z rekreacjami wodnymi. W 2018 r. zbadano 18 próbek wody z 7 urządzeń rekreacji wodnej w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych, które nie spełniały jakości higienicznej wody. W 2018r. sezonowy obiekt rekreacji wodnej w Łądku-Zdrój przy ul. Zamenhoffa nie świadczył usług. Ponadto w 2 Szpitalach Uzdrowskich przeprowadzono ocenę stanu higienicznego instalacji wody ciepłej użytkowej i pobrano do badań laboratoryjnych 6 próbek wody ciepłej na obecność pałeczek z rodzaju Legionella sp. Przeanalizowane wyniki badań nie potwierdziły obecności w ciepłej wodzie bakterii, co świadczy o prawidłowym nadzorze przez zarządców szpitali.

V. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ.

Na terenie Miasta i Gminy Łądek- Zdrój funkcjonują następujące podmioty prowadzące działalność leczniczą:

- podmioty ambulatoryjne – 9,
- praktyki lekarskie – 14,
- sanatoria – 2,
- szpitale uzdrowskie – 4,
- zakłady przyrodolecznictwa – 5,
- zakłady rehabilitacji leczniczej – 2.

Podmioty w większości są w dobrym stanie technicznym i sanitarnym. Przestrzegane są procedury medyczne. W czasie kontroli w 2018 r. stwierdzono uchybienia w 6 podmiotach.

Wobec powyższych wszczęto postępowanie administracyjne i wystawiono decyzje administracyjne:

1. Zakład Przyrodolecznicy Szpitala Uzdrawiskowego Jubilat w Łądku- Zdroju.
2. Szpital Uzdrawiskowy „Jubilat” w Łądku- Zdroju.
3. Szpital Uzdrawiskowy „Stanisław” w Łądku- Zdroju.
4. Szpital Uzdrawiskowy Pawilon „Józef” w Łądku- Zdroju.
5. Szpital Uzdrawiskowy „Jan” w Łądku- Zdroju.
6. GEOVITA w Łądku- Zdroju.

W 2017 r. na terenie Miasta i Gminy Łądek- Zdrój nie przeprowadzono żadnych akcji przeciwepidemicznych.

Szczepienia ochronne.

Wykonanie obowiązkowych szczepień ochronnych w 2018 r. jest podobne do roku 2017.

Punkty szczepień są wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przestrzegane są terminy szczepień, zasady transportu, przechowywania preparatów szczepionkowych. Gospodarowanie szczepionkami – prawidłowe.

Przestrzegane są stosowne procedury medyczne.

Szczepienia zalecane:

W 2018 r. zaszczepiono podobną jak w 2017 r. liczbę osób szczepionkami zalecanymi – poza kalendarzem szczepień, nabywanymi przez pacjentów w zakresie własnym.

W 2018 roku stwierdzono 7 przypadków uporczywego uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych. Rodzice dzieci złożyli pisemne oświadczenia o odmowie poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

Do rodziców odmawiających poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym wystosowano pisma obligujące ich do zaszczepienia dzieci.

Tabela. Procentowe wykonanie niektórych programowych szczepień ochronnych w 2018 r. w porównaniu z rokiem 2017.

Rodzaj szczepienia	2017	2018
WZW B w 1 r. życia (uzupełniające)	39,5	35,5
Błonica, tężec, krztusiec , w 2 r. życia (uzupełniające)	41,6	45,4
Haemophilus influenzae w 1 r., życia (pierwotne)	60,3	53,2
Haemophilus influenzae w 2 r., życia (uzupełniające)	41,6	45,4
Odra, świnka, różyczka w 2 r. życia	78,9	80,5
Odra, świnka, różyczka w 10 r. życia	54,3	58,3
Polio 6 r. życia	67,5	61,9
Tężec, błonica w 19 r. życia	82,2	84,2

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Realizując ustawowe obowiązki z zakresu zdrowia publicznego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku w 2018 r. sprawował nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy, poprzez prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy. Zaplanowane cele ukierunkowane były na zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych, celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy. Podejmowane działania w zakresie higieny pracy mają zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska. Prowadzono także nadzór nad przestrzeganiem wymagań w świetle obowiązujących przepisów, w tym rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), przy stosowaniu w działalności zawodowej i wprowadzaniu do obrotu niebezpiecznych substancji i mieszanin chemicznych, w tym chemicznych prekursorów narkotyków, produktów biobójczych i detergentów. Podejmowano także działania w zakresie promocji zdrowia.

Prowadząc nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach na terenie powiatu kłodzkiego, zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego na rok 2018, szczególnie uwzględniono warunki pracy i ocenę narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych:

- podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu kłodzkiego,
- kontroli w zakładach sektora gospodarki ściekami i odpadami .

Przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne w przypadku podejrzenia choroby zawodowej lub zgłoszeń o rozpoznaniu choroby zawodowej. W 2018 r. nie stwierdzono choroby zawodowej u pracowników zakładów działających na terenie Miasta i Gminy. W powiecie kłodzkim w 2018 r. stwierdzono 17 chorób zawodowych (spadek o 10 chorób w porównaniu z 2017r.).

Nadzorem w zakresie higieny pracy na terenie Miasta i Gminy Łądek- Zdrój objęto 10 zakładów, zatrudniających 100 pracowników, w których przeprowadzono 1 kontrolę. W trakcie kontroli nie stwierdzano żadnych nieprawidłowości, w związku z czym nie wydano decyzji z nakazami dot. higieny pracy. W 2 zakładach 4 pracowników pracuje w warunkach przekroczonych normatywów higienicznych czynników szkodliwych, dotyczących hałasu.

Pracodawcy podejmują działania do zmniejszenia liczby narażonych pracowników, przeprowadzając ocenę ryzyka i ocenę narażenia na poszczególnych stanowiskach pracy poprzez wykonywanie badań i pomiarów czynników szkodliwych.

Stan sanitarny w kontrolowanych zakładach zlokalizowanych w gminie jest zróżnicowany z wyraźną tendencją do poprawy. W zakładach pracy objętych nadzorem wydzielone jest zaplecze socjalno –sanitarne, tj. szatnie, natryski, toalety, pokoje śniadań bądź wydzielone są punkty spożywania posiłków. Pracodawcy nadal zapewniają swoim pracownikom zaplecza socjalne o różnym standardzie. Większość pracodawców zapewnia pomieszczenia pracy i higieniczno-sanitarne o odpowiednim standardzie, które spełniają wymogi sanitarne oraz wymagania bhp. Zauważalna jest tendencja, że w zakładach pracy gdzie pracodawca tworzy służbę bhp, warunki pracy oraz stan sanitarny jest na wyższym poziomie niż w zakładach, gdzie pracodawcy sami wypełniają obowiązki służby bhp.

Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem obowiązków wynikających z przepisów dot. przeciwdziałaniu narkomanii oraz substancji chemicznych przez podmioty wprowadzające do obrotu i stosujące w działalności zawodowej prekursorzy kategorii 2 i 3 skutkuje lepszym zabezpieczeniem substancji chemicznych, które są prekursorami

narkotyków, co pośrednio wpływa na bezpieczeństwo publiczne społeczeństwa. Prowadzony jest nadzór nad przestrzeganiem zakazu wprowadzania do obrotu i wytwarzania środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. W 2018 r. nie przeprowadzono kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Nie zarejestrowano zgłoszeń zatruciami środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

VII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH.

Pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Kłodzku w 2018 r. obejmowali nadzorem 5 placówek oświatowo-wychowawczych:

- przedszkola – 1,
- żłobek- 1
- szkoły podstawowe – 2,
- liceum ogólnokształcące – 1,
- gimnazja – 1.

Placówki wypoczynku (turnusy):

- zimowego – 13 (w 5 zgłoszonych obiektach 4 skontrolowano),
- letniego – 21 (w 6 zgłoszonych obiektach 6 skontrolowano).

Łącznie zorganizowano 34 turnusy wypoczynku w 11 obiektach (skontrolowano 10).

Stan sanitarno - porządkowy i techniczny placówek wypoczynku dzieci i młodzieży nie budził zastrzeżeń.

Ilość kontroli w poszczególnych rodzajach obiektów:

- przedszkole – 1 kontrola,
- szkoły podstawowe – 1 kontrola,
- liceum ogólnokształcące – 1 kontrola,
- gimnazjum – 3 kontrole.

Stan techniczny i sanitarno- porządkowy placówek oświatowo-wychowawczych.

Postępowanie administracyjne prowadzone jest w Szkole Podstawowej Nr 1 w Łądku-Zdroju dotyczące :

- doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-technicznego ściany, podłogi sufity, stolarkę drzwiową oraz armaturę sanitarną w sanitariatach szkolnych.

W Gimnazjum Publicznym w Łądku- Zdroju dotyczy :

- ogrodzenia terenu szkoły od strony północnej,
- uzupełnienia brakującego ogrodzenia terenu szkoły od strony południowej.

W Liceum Ogólnokształcącym w Łądku Zdroju dotyczy:

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ściany w sali gimnastycznej,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego zniszczony z wytartym lakierem parkiet w sali gimnastycznej,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego poprzez wymianę lub naprawę stolarki okiennej w sali gimnastycznej,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego poprzez wymianę lub naprawę zniszczonych osłon okiennych w sali gimnastycznej,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego poprzez wymianę lub naprawę zniszczonych osłon na kaloryfery w sali gimnastycznej,
- wymiany zniszczonych kaloryferów w sali gimnastycznej.

W Szkole Podstawowej Trzebiezowicach dotyczy :

- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego podłogę w sali gimnastycznej,
- doprowadzenia do prawidłowego stanu technicznego ścian w sali gimnastycznej.

Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze są podłączone do kanalizacji centralnej i miejscowej (szamba) oraz we wszystkich placówkach zapewniona jest instalacja zimnej i ciepłej wody użytkowej.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego.

Rodzaje placówek	Sale gimnastyczne typowe	Sale rekreacyjno - zastępcze
Szkoły podstawowe	1	1
L.O	1	-
Gimnazja	1	-

Wszyscy uczniowie objęci są profilaktyczną opieką zdrowotną.
Oświetlenie w placówkach nauczania i wychowania nie budzi zastrzeżeń.

Ergonomia w placówkach nauczania i wychowania.

Wszystkie placówki posiadają sprzęt meblowy oznakowany, prawidłowo zestawiony, dostosowany do wzrostu dzieci. Nowo zakupiony sprzęt posiada certyfikaty.

Rozkłady zajęć lekcyjnych.

W wyniku oceny rozkładu zajęć lekcyjnych przeprowadzonej w placówkach oświatowo-wychowawczych stwierdzono, że zostały uwzględnione zasady higieny pracy umysłowej ucznia w zakresie równomiernego rozłożenia zajęć dydaktycznych.

Substancje i preparaty chemiczne w szkołach.

Gimnazjum Publiczne w Łądku- Zdroju zlikwidowano pracownię chemiczną, odczynniki przekazano do utylizacji, pozostałe placówki nie posiadają na stanie substancji i preparatów chemicznych.

VIII. STAN SANITARNO-HIGIENICZNY ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

Urzędowe kontrole w zakładach żywienia i żywności przeprowadzane są w celu zapewnienia ochrony zdrowia i życia konsumentów poprzez zagwarantowanie bezpieczeństwa żywności.

W roku 2018 na terenie Miasta i Gminy Łądek- Zdrój przeprowadzono 108 urzędowe kontrole żywności w 64 obiektach prowadzących działalność w zakresie obrotu i produkcji żywności tj. sklepach, zakładach produkcyjnych, restauracjach, punktach małej gastronomii, przedszkolach, szkołach. Winnych zaniedbań sanitarno-higienicznych ukarano 9 mandatami karnymi na łączną kwotę 1800 zł.

Do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku w 2018 r. wpłynęły trzy informacje dotyczące nieprawidłowości w zakresie braku higieny przy produkcji w zakładach żywienia zbiorowego i dotyczyły głównie:

- nieprawidłowego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń bloku żywienia,
- braku zachowanej higieny przy produkcji posiłków,
- nieprawidłowej higieny osobistej personelu,
- nieprawidłowości w zakresie wydawanych posiłków.

W zakładach, do których odnosiły się w/w zarzuty przeprowadzono urzędowe kontrole w trakcie których nie stwierdzono nieprawidłowości.

POBÓR PRÓBEK DO BADAŃ

W trakcie prowadzonego nadzoru sanitarnego w 2018 r. nie pobierano próbek do badań laboratoryjnych.

OCENA JAKOŚCI ŻYWIENIA

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kłodzku informuje, że w 2018 roku na terenie Miasta i Gminy Łądek- Zdrój przeprowadził w ośmiu zakładach żywienia zamkniętego analizę jadłospisów. Oceny jakości żywienia dokonano w Domu Wczasowym „Apis”, ul. Miła 5, Łądek- Zdrój oraz w innych zakładach podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

W wyniku analizy jadłospisów w Domu Wczasowym „Apis” stwierdzono uwagi w zakresie:

- nieprecyzyjnego podawania nazwy/rodzaju serwowanych potraw np. brak określenia rodzaju pieczywa, soku;
- zbyt częstego przyrządzania posiłków smażonych (3 razy w ciągu tygodnia);
- braku potraw przyrządzonych z udziałem ryb, które są źródłem białka o cennym składzie aminokwasowym oraz niezbędnych w diecie wielonienasyconych kwasów tłuszczowych i witaminy D;
- częstego podawania do drugich dań obiadowych ziemniaków (planowanie innych dodatków tj: makaron, ryż);
- nieprecyzyjnego podawania informacji dla konsumentów o substancjach i produktach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji.

Ponadto w pozostałych jadłospisach stosowano zasady racjonalnego żywienia, zalecenia Instytutu Żywności i Żywienia oraz spełniały wymogi obowiązujących przepisów prawa żywnościowego, tj.: Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25.10.2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy

Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004.

DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH SYSTEMU RASFF

W 2018 roku w ramach systemów wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi produktami żywnościowymi i środkami żywienia zwierząt (RASFF) otrzymano powiadomienia alarmowe i powiadomienia informacyjne.

Powiadomienia alarmowe dotyczyły:

- stwierdzenia zatrucia bakterią Salmonella u niemowląt w wieku poniżej 6 miesięcy, które związane są ze spożyciem mleka początkowego dla niemowląt – produkty: BBD 1 2x250g, BBD 2 2x250g, BBD 3 2x250g, kraj pochodzenia Francja;
- stwierdzenia wysokiej zawartości kofeiny oraz obecności niedozwolonego składnika Polygonum cuspidatum (korzeń) ekstrakt w produkcie pn. „SHREDEX Scitec Nutrition”, 108 kapsulek, kraj pochodzenia Węgry;
- obecności bakterii z rodzaju Salmonella w 25 g produktu pn. „Jagody leśne. Mrożna Kraina. Produkt głęboko mrożony, 300g”, producent: Oerlemans Foods Siemiatycze Sp. z o. o. ul. Armii Krajowej 31, 17-300 Siemiatycze dla Jeronimo Martins Polska S. A., ul. Żniwna 5, 62-025 Kostrzyn.

Powiadomienia informacyjne dotyczyły:

- zmienionych cech organoleptycznych w produkcie pn. Wódka Luksusowa 0,7l, producent: Zakład Produkcyjny Wyborowa S. A. ul. Jedności 59 w Zielonej Górze;
- jednoczesnej obecności substancji – synefryny i kofeiny w produkcie pn. „Turbo Ripper 100 caps”, kraj pochodzenia: Węgry;
- stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) pozostałości tricyklazolu w produkcie pn. „Ryż brązowy długoziarnisty Supreme”, producent: Przedsiębiorstwo Rol-Ryż Sp. z o. o. ul. Celna 2, 81-337 Gdynia dla Jeronimo Martins Polska S. A., ul. Żniwna 5, 62-025 Kostrzyn;

Podczas przeprowadzania urzędowych kontroli żywności w ramach działań w systemie RASFF dokonano zabezpieczeń kwestionowanych środków spożywczych z obrotu, tj.:

- mleko początkowe dla niemowląt – produkty: BBD - Sklep sieci Rossmann - stwierdzono 7 szt. produktu – zabezpieczono i wycofano z obrotu,

- Wódka Luksusowa 0,7l - Sklep MONOPOLAND ul. Powstańców Wielkopolskich 2, Łądek- Zdrój - stwierdzono 2 szt. produktu – zabezpieczono i wycofano z obrotu.

W pozostałych przypadkach podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono obecności kwestionowanych produktów – zostały one sprzedane klientom indywidualnym.

NAJCZĘŚCIEJ STWIERDZANE NIEPRAWIDŁOWOŚCI

Podczas urzędowych kontroli żywności najczęściej kwestionowano:

- brak opracowanych i wdrożonych zasad systemu HACCP,
- brak aktualnych książeczek zdrowia pracowników,
- obecność środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia,
- nieprzestrzeganie instrukcji GHP/GMP (dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych głównie w zakresie mycia i dezynfekcji pomieszczeń, sprzętu, higieny osobistej personelu, zabezpieczenia przed szkodnikami, usuwania odpadów).

Przykładami obiektów o dobrym stanie sanitarno-higienicznym są :

- Sanatorium „Jan” – Łądek- Zdrój, ul. Paderewskiego,
- Ośrodek Wczasowo – Sanatoryjny RYBNICZANKA – Łądek- Zdrój, ul. Paderewskiego,
- Szpital Uzdrawiskowy „Jubilat” – Łądek- Zdrój, ul. Wolna 1,
- Sanatorium ZDRÓJ WOJCIECH – Łądek- Zdrój, Pl. Mariański 13,
- Centrum Konferencyjno – Rekreacyjne GEOVITA – Łądek- Zdrój, ul. Graniczna 14,
- Rezydencja GRAWERT – Łądek- Zdrój, ul. Lipowa 4.

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

W 2018 roku działalność Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia wynikała z kierunków określonych przez Głównego Inspektora Sanitarnego, założeń Narodowego Programu

Zdrowia, Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz obecnej sytuacji epidemiologicznej i bieżących potrzeb środowiska lokalnego.

Szczegółowe działania podejmowane w ramach interwencji programowych i nieprogramowych w 2018 roku ilustrują poniższe tabele:

Tabela 1

Lp.	Nazwa interwencji programowej	Cel interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2017 r.	2018 r.
1.	„Nie pal przy mnie, proszę”	Uwrażliwienie dzieci na szkodliwe oddziaływanie dymu papierosowego związane z biernym paleniem.	Uczniowie klas I-III szkół podstawowych, rodzice	285	271
2.	„Znajdź Właściwe Rozwiązanie”	Zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjum.	Uczniowie klas VI szkół podstawowych i III gimnazjum	67	64
3.	Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”	Pogłębienie wiedzy o znaczeniu zbilansowanej diety i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka.	Uczniowie klas V-VII szkół podstawowych, II-III klas gimnazjum oraz rodzice	159	160
4.	Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać miłość”	Ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie.	Uczniowie klas II szkoły ponadgimnazjalnej	20	25
5.	„Moje dziecko idzie do szkoły”	Ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych u dzieci w wieku wczesnoszkolnym oraz ich rodziców.	Uczniowie klas I szkoły podstawowej, rodzice	101	101

Tabela 2

Lp.	Nazwa interwencji nieprogramowej	Cel/ hasło interwencji	Adresaci	Zasięg	
				2017 r.	2018 r.
1.	„Światowy Dzień Zdrowia”	„Zdrowie dla wszystkich”	Uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej	-	67
2.	„Akcja Letnia”	Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży podczas wypoczynku letniego.	Uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej	-	28
3.	„Światowy Dzień AIDS”	Ograniczenie liczby zakażeń HIV poprzez zwiększenie świadomości dotyczącej konsekwencji podejmowania ryzykownych zachowań/ Kampania edukacyjna ph. „Mam czas rozmawiać”	Uczniowie szkoły podstawowej	40	12

Podsumowanie

W ramach prowadzonej działalności oświatowo-zdrowotnej dobrze układała się współpraca z podległymi placówkami w zakresie realizacji interwencji programowych i nieprogramowych

X. DZIAŁALNOŚĆ LABORATORYJNA

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kłodzku wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej.

Obecne przepisy obligują Inspekcję Sanitarną do działań w kierunku spełnienia koniecznych warunków w dziedzinie badań laboratoryjnych poprzez utrzymanie systemu zarządzania i akredytacji badań wykonywanych z zakresu wody oraz badań epidemiologicznych. Laboratorium nasze posiada certyfikat akredytacji Polskiego Centrum Akredytacyjnego nr

AB 681 w oparciu o normę PN-EN-ISO/IEC 17025:2005+Ap.1:2007 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Aktualny zakres badań dostępny na stronie www.pca.gov.pl.

Corocznie nasze kompetencje są sprawdzane na audycie zewnętrznym przeprowadzanym przez jednostkę zewnętrzną, Polskie Centrum Akredytacji. Nasz System Zarządzania jest stale doskonalony, dalszym celem jest utrzymanie oraz stopniowe rozszerzanie zakresu akredytacji.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kłodzku wykonuje badania różnego rodzaju wód z nadzoru i na zlecenie klienta zewnętrznego: wody do spożycia, wody mineralnej, wody dla sztucznej nerki, wody z kąpielisk, miejsc wykorzystywanych do kąpieli i wody z pływalni, wody z instalacji wody ciepłej oraz badania do książeczek zdrowia. Zadania realizowane są w dwóch laboratoriach: Laboratorium Badania Wody oraz Laboratorium Bakteriologii Lekarskiej.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane są następujące parametry: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba bakterii, liczba gronkowców koagulazo- dodatnich, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii *Clostridium perfringens*. Badania fizykochemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodności właściwej, odczynu, jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, glinu, twardości ogólnej, wapnia, magnezu, zapachu, siarczanów.

PODSUMOWANIE

Sytuacja epidemiologiczna nie zmieniła się znacząco w porównaniu do lat ubiegłych.

Nadal rejestrujemy poważną liczbę osób uporczywie uchylających się od szczepień.

Stan sanitarny i techniczny podmiotów leczniczych w 2018 oceniono jako dobry.

Obiekty użyteczności publicznej w Gminie Łądek- Zdrój były utrzymane w dobrym stanie sanitarnym. Nadzór sanitarny nad obiektami nie wykazał w 2018 roku zagrożeń o zasadniczym znaczeniu dla zdrowia.

Stan sanitarno techniczny z roku na rok ulega poprawie, a pozyskane środki finansowe z projektów unijnych dają większą możliwość na przeprowadzanie prac modernizacyjnych budynków placówek oświatowo - wychowawczych.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności przeprowadzane kontrole obejmowały następujący zakres tematyczny i dotyczyły one:

- wdrażania i skutecznego stosowania systemów kontroli wewnętrznej, tj. zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), oraz systemu HACCP,
- identyfikowalności surowców używanych do produkcji głównie mięsa i przetworów mięsnych pod kątem ASF (Afrykański Pomór Świń),
- oceny stanu techniczno-sanitarnego kontrolowanych zakładów.